

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Karabína a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci proti obžalovanému **JUDr. I. Š.** pre trestný čin prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods. 1, ods. 2 Tr. zák., účinného do 31. 12. 2005, prerokoval na verejnom zasadnutí konanom 8. marca 2012 v Bratislave odvolanie prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracoviska v Banskej Bystrici, z 9. septembra 2011 sp. zn. BB-4 T 35/2007 a rozhodol

t a k t o:

Podľa § 321 ods. 1 písm. b/ Tr. por. napadnutý rozsudok **sa z r u š u j e.**

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. **vec sa v r a c i a** Špecializovanému trestnému súdu v Pezinku, pracovisku v Banskej Bystrici, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 9. septembra 2011 sp. zn. BB-4 T 35/2007 bol obžalovaný I. Š. podľa § 285 písm. a/ Tr. por. oslobodený spod obžaloby pre skutok kvalifikovaný ako trestný čin prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods. 1, ods. 2 Tr. zák., účinného do 31. decembra 2005, spočívajúci v tom, že

dňa 21.08.2002 v budove Okresného súdu Bratislava V na Prokofievovej ulici č. 10-12 ako sudca tohto súdu požiadal Doc. JUDr. J. K., CSc., nar. X..X., o sumu 100.000,-

Sk (3319,39 €) v súvislosti so zlepšením vyhladok jeho syna A. K., nar. X., v trestnom konaní vedenom proti nemu na tomto súde pod sp. zn. 3T 207/02 s tým, že požadoval uvedenú sumu doručiť do X..08.2002. Keď dňa X..08.2002 Doc. JUDr. J. K., CSc. oznámil obvinenému I. Š. pri osobnom rokovaní v budove Okresného súdu Bratislava V, že má k dispozícii len čiastku vo výške 40.000,- Sk (1327,76 €) a je schopný si zapožičať ešte sumu 30.000,- Sk (995,82 €) do termínu 30.08.2002, obvinený požadoval doručenie sumy 70.000,- Sk (2323,57 €) do dňa 28.08.2002 do 14.00 hod. Dňa 28.08.2002 o 13.30 hod. Doc. JUDr. J. K., CSc. podľa požiadavky obvineného odovzdal mu požadovanú sumu 70.000,- Sk (2323,57 €) v kancelárii č. 313 budovy Okresného súdu Bratislava V.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a v jeho odôvodnení uviedol, že záver prvostupňového súdu, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný, nemá oporu vo vykonanom dokazovaní.

Prokurátor sa už nedotýkal tej časti skutkovej vety obžaloby, podľa ktorej mal obžalovaný prevziať úplatok, ale upriamil pozornosť na to, že skutočnosť, že obžalovaný I. Š. žiadal úplatok je jednoznačne preukázaná výpoveďou svedka prof. J. K., CSc., na podklade ktorej bolo i začaté trestné stíhanie, ďalej výpoveďou svedkyne Dr. Z. K. z prípravného konania (č. 1. 227 a 1870) i na hlavnom pojednávaní, ktorá usvedčovala obžalovaného, ako jej naznačoval, že je treba dať úplatok a prostredníctvom neho viacerým zúčastneným na konaní a bola aj svedkom telefonického rozhovoru jej manžela prof. J. K., CSc. s obžalovaným I. Š., ktorému rozprával, koľko má peňazí a koľko nemá, pričom manžel jej povedal, že obžalovaný I. Š. od neho žiada úplatok za vylepšenie rozhodnutia v prospech ich syna.

Prokurátor taktiež poukázal na výpoveď svedka D. J. z prípravného konania (č. 1. 244 trestného spisu) i na hlavnom pojednávaní, ktorý vo svojej výpovedi jednoznačne uviedol, že prof. J. K., CSc. mu povedal, že obžalovaný I. Š. od neho žiadal úplatok.

Okrem toho prokurátor v odvolaní uviedol, že prvostupňový súd nesprávne vyhodnotil dôkaz, ktorý je zadokumentovaný na č. l. 153a trestného spisu a to lístoček o rozmeroch 10 x 10 cm, ktorý podľa grafologicko-diagnostickej expertízy a písmo-znaleckého posudku písal obžalovaný a jeho obsah v kontexte celého dokazovania vytvára priamy dôkaz o neštandardnom postupe obžalovaného v trestnej veci syna svedka prof. J. K., CSc. a je podporným dôkazom žiadania úplatku obžalovaným.

Napokon prokurátor vyčítal súdu prvého stupňa, že prehliadol skutočnosť, že obžalovaný I. Š. sa pred sudcom pre prípravné konanie pri rozhodovaní o väzbe a pred rozhodnutím o sťažnosti priznal ku skutku a uviedol obsah tejto výpovede obvineného i jeho písomného vyjadrenia sa doručeného krajskému súdu a poznamenal, že obvinený proti uzneseniu o vznesení obvinenia sťažnosť nepodal.

Následné popieranie spáchania skutku obžalovaným a jeho tvrdenie, že rozhovor medzi ním a svedkom prof. J. K., CSc. si nahral, ale nahrávku mu údajne nezákonne vzali policajti, považuje prokurátor za vymyslenú obhajobu obžalovaného. Existencia mikrokazety a vlastnej nahrávky obžalovaným je jeho konštrukcia po prepustení zo zadržania, čo potvrdzuje skutočnosť, že sa ku skutku priznalo a sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia nepodal a na hlavnom pojednávaní na otázku prečo o existencii nepovedal pred súdom, neodpovedal jednoznačne, ale uviedol, že on to povedať aj chcel. Podľa odvolateľa, keďže v osobe obžalovaného ide o bývalého prokurátora a trestného sudcu poznajúceho trestné právo, je nenáležité sa domnievať, že by sa bál uviesť dôkaz, ktorým by preukazoval svoju nevinu, bezúhonnosť a teda snahu o jeho podplatenie. Ak by taká nahrávka existovala, bol by túto skutočnosť uviedol pred sudcom rozhodujúcim o jeho väzbe a tiež pred Ústavným súdom Slovenskej republiky. Ak by tieto skutočnosti bol uviedol, i rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky by bolo zrejme iné.

Prokurátor dával do pozornosti súdu i skutočnosť, že obžalovaný odmietal vo veci vypovedať a následne podľa vykonaného dokazovania upravoval svoju obhajobu. Výpoveď obžalovaného považuje za zavádzajúcu v snahe vyhnúť sa trestnej zodpovednosti, keď ako ústavný činiteľ hrubým spôsobom zneužil svoje spoločenské postavenie a žiadal od prof. J. K., CSc., aby mu dal úplatok za účelom uloženia miernejšieho trestu jeho synovi.

Uznesenie o začatí trestného stíhania, ako aj uznesenie o vznesení obvinenia považuje prokurátor za zákonné. Zákonnosti uvedených uznesení nasvedčujú i následné rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Napokon prokurátor v odvolaní poznamenal, že súd nevyhodnotil dôkazy vykonané i na predchádzajúcich hlavných pojednávaniach a to výpovede svedkov JUDr. K. T., rod. U., JUDr. K. R. a JUDr. J. K., ktoré podporujú obžalobu. Súd tak nerešpektoval základnú zásadu trestného konania uvedenú v ustanovení § 2 ods. 12 Tr. por. o spôsobe hodnotenia dôkazov, lebo pri jej rešpektovaní by musel rozhodnúť tak, že sa žalovaný skutok stal, že je trestným činom a že ho spáchal obžalovaný I. Š. a následne by bol mal vyniesť odsudzujúci rozsudok.

Preto prokurátor v odvolaní navrhol, aby odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. b/ Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok a podľa § 322 ods. 1, s poukazom na odsek 4 písm. a/ Tr. por. vrátil vec prvostupňovému Špecializovanému trestnému súdu v Pezinku, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

K odvolaniu prokurátora sa písomne vyjadril obžalovaný JUDr. I. Š.

Uviedol v ňom, že celú vec proti nemu zinscenoval vtedajší generálny prokurátor M. H.

Poukázal na trestnú vec, v ktorej sa viedlo trestné stíhanie a bolo aj vznesené obvinenie proti J. K. za trestný čin zasahovania do nezávislosti súdu, podľa ktorého JUDr. J. K. mal navádzať na spáchanie trestného činu JUDr. P. Š., brata obžalovaného, aby neoprávnene ovplyvňoval zákonného sudcu JUDr. I. Š. a toto uznesenie o vznesení obvinenia bolo zrušené nie preto, že sa skutok nestal, ale preto že konanie P. Š. nedospelo ani do štádia pokusu, z čoho obžalovaný I. Š. vyvodzuje, že zostal nedotknutý úmysel J. K. ovplyvňovať jeho ako sudcu v trestnej veci vedenej proti synovi J. K..

Pokiaľ prokurátor v odvolaní uvádzal, že ho mal usvedčovať svedok JUDr. D. J., nezodpovedá to skutočnosti, lebo menovaný svedok vo výpovedi v prípravnom konaní na čl. 244 nepovedal k veci nič, s tým, že je viazaný mlčanlivosťou a pokiaľ ide o výpoveď tohto svedka na hlavnom pojednávaní, obžalovaný upriamil pozornosť na tú časť, že svedok J. K. sa mal na svedka JUDr. D. J. obrátiť s tým, či by sa mohol so sudcom Š. rozprávať a napriek tomu, že mu svedok J. povedal, že by to nebolo vhodné, svedok K. predsa len prostredníctvom svedkyne R. do jeho kancelárie prišiel 26. augusta 2002, keď mu ho do kancelárie vtisla svedkyňa R. pod zámienkou, že prišiel odovzdať nejaký doklad.

Obžalovaný namietal, že pokiaľ prokurátor v odvolaní uvádza, že skutočnosť, že obžalovaný Š. žiadal úplatok bola preukázaná výpoveďou svedka J. K., na podklade ktorej bolo i začaté trestné stíhanie, tým zároveň prokurátor priznal, že konajúca vyšetrovateľka zápisnicu o výsluchu svedka – poškodeného J. K. spísala, v rozpore s Trestným poriadkom, pred vydaním uznesenia o začatí trestného stíhania. Poukázal, aj v zmysle predchádzajúceho uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, na dôležitosť zistenia času, kedy bolo vo veci začaté trestné stíhanie, aby bolo možné posúdiť, ktoré dôkazy sú použiteľné, a na to, že práve z toho dôvodu obhajoba žiadala, aby bol prokurátor vyzvaný súdom, ešte pred výsluchom vyšetrovateľky JUDr. K. T., rod. U., na predloženie písomnosti policajného orgánu, vyšetrovateľa, ktorú po úkone kriminálnej polície v budove Okresného súdu Bratislava V spísal so svedkom J. K., ešte pred spísaním uznesenia o začatí trestného stíhania a že ak dozorujúci prokurátor takú písomnosť nepredloží, aby bol vyzvaný k späťvzatiu obžaloby, lebo vzhľadom na predchádzajúce uznesenie najvyššieho súdu, od existencie alebo neexistencie predmetnej písomnosti závisí, či súd prvého stupňa bude v dokazovaní pokračovať alebo či trestné stíhanie zastaví, pričom podľa jeho názoru v zmysle zásady „in dubio pro reo“ postačí aj nepredloženie tejto písomnosti. Vzhľadom na to, že prokurátor na hlavnom pojednávaní uviedol, že všetky dôkazy, ktoré mali k dispozícii už predložili, stal sa podľa obžalovaného výsluch svedkyne T. bezpredmetným a napokon aj tak na všetky otázky svedkyňa odpovedala, že sa nepamätá.

Obžalovaný namietal, že pokiaľ prokurátor v odvolaní argumentoval zápisnicou o výsluchu svedka – poškodeného J. K., že na nezákonnosť tohto úkonu

už vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí poukázal prvostupňový súd, že je to z dôvodu neprítomnosti obhajcu pri výsluchu tohto svedka.

Tvrdenie prokurátora, že po vrátení veci neboli vykonané žiadne dôkazy, ktoré by zmenili dôkaznú situáciu, aká bola pred vrátením veci odvolacím súdom súdu prvého stupňa, považuje obžalovaný za zavádzajúce. Z doplneného dokazovania, i z úkonov ním navrhovaných, ktoré neboli napokon urobené a ani sám na nich naďalej netrval vyvodil obžalovaný opak toho čo prokurátor. Týka sa to nevypočutia svedka S. D., sudcu Okresného súdu Bratislava I, k zisteniu dôvodov vydania rozhodnutia o pribratí znalcov na vyšetrenie duševného stavu obvineného Š. a aj vyžiadania spisu Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 3 Nt 1146/02 k tejto veci. Tieto dôkazy by podľa obžalovaného potvrdzovali účelový charakter nezákonných uznesení o pribratí znalcov, ale vzhľadom na ďalšie dôkazy týkajúce sa overenia, či bola justičnej strážni na Okresnom súde Bratislava V v kritickom čase uložená povinnosť zapisovať osoby vstupujúce do budovy súdu a overenia okolností odovzdania potvrdenia o prevode osobného motorového vozidla svedkom J. K. na Okresnom súde Bratislava V, nepovažovala obhajoba za potrebné bezpodmienečne zotrvať na uvedených dôkazoch.

Obžalovaný nepovažuje za vierohodné, že by Generálna prokuratúra Slovenskej republiky nedisponovala dôkazmi, ktoré po vznesení obvinenia získala kriminálna polícia, čo sa týka výpisov z telefonických hovorov a ktoré boli zničené v roku 2007 špeciálnou zložkou polície. Obžalovaný vyslovil pochybnosť, že by boli zničené bez toho, aby neboli vyhotovené kópie z nich pre dohľadový zväzok dozorujúceho prokurátora S.

Poukazoval na dôkaz výsluchom svedka J., veliteľa justičnej stráže, ktorý potvrdzoval, že 21. augusta 2002 svedka J. K. do budovy súdu nepustil a za absurdné považuje vysvetlenie, že by svedok J. nehovoril pravdu preto, že mal porušiť svoje povinnosti nezapísaním svedka J. K. do evidencie osôb vstupujúcich do budovy súdu, keďže podľa správy z 12. augusta 2011 z Okresného súdu Bratislava V, nie sú na súde podklady o tom, či a v akej dobe bola uložená povinnosť justičnej strážni zapisovať osoby prichádzajúce za sudcami do budovy súdu.

Upriamoval pozornosť na výpoveď svedkyne J. T., ktorá tiež vypovedala v jeho prospech, ale jej výpoveď samosudca nevyhodnotil.

Za zavádzajúce a klamlivé považuje obžalovaný výpovede svedka J. K. v tom, že mal odovzdať potvrdenie o predaji motorového vozidla do podateľne Okresného súdu Bratislava V, avšak do spisového materiálu vo veci jeho syna A. K. nebolo založené, no obhajca obžalovaného A. K. v jeho veci na hlavnom pojednávaní takéto potvrdenie mal a predkladal ho na nahliadnutie súdu.

Ďalej obžalovaný vo vyjadrení k odvolaniu prokurátora uviedol, že pokiaľ tento argumentoval ako dôkazom proti nemu lístočkom z č. I. 153a trestného spisu, tento dôkaz je pochybný, keďže bol prepisovaný a bol podľa neho vykonštruovaný vyšetrovateľom proti nemu.

K tvrdeniu prokurátora v odvolaní, že prvostupňový súd prehliadol, že sa obžalovaný pri rozhodovaní o väzbe ku skutku priznal, obžalovaný uviedol, že na túto otázku už prvostupňový súd, ako aj odvolací súd vyslovili svoj názor v predchádzajúcich rozhodnutiach, že nešlo o slobodné a dobrovoľné priznanie sa k trestnému činu s vylúčením akéhokoľvek nátlaku, pričom obžalovaný znovu poukázal na vykonštruované trestné oznámenia svedkov Š. a E.

Napokon obžalovaný vo vzťahu k odvolacím argumentom prokurátora namietal i konštatovanie v odôvodnení napadnutého rozsudku, že z vykonaného dokazovania vyplýva, že by malo ísť o tvrdenie proti tvrdeniu, teda jeho a svedka J. K., keď na strane jeho obhajoby stoja výpovede svedkov J., T., Š., H. a písomné dôkazy a na strane obžaloby je len výpoveď svedka J. K., ktorý je z motívu ovplyvňovať súdny proces týkajúci sa jeho syna usvedčovaný výpoveďami svedkov P., Š. a aj rozhodnutiami prokuratúry.

Obžalovaný preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolanie prokurátora ako nedôvodné zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil dôvod na zamietnutie odvolania podľa § 316 ods. 1 Tr. por., ani dôvod na postup podľa § 316 ods. 3 Tr. por., a tak podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku, proti ktorému odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo a zistil, že odvolanie prokurátora je dôvodné, lebo napadnuté rozhodnutie vykazuje nedostatky svedčiacie o tom, že sa prvostupňový súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie.

Námietky obžalovaného v jeho vyjadrení vo vzťahu k odvolaniu prokurátora sú hodnotiacimi úsudkami obžalovaného zamerané k niektorým úkonom a dôkazom, ale nie sú takého charakteru, že by v nadväznosti na obsah spisového materiálu, vykonané úkony a dôkazy mohli viesť k zamietnutiu odvolania prokurátora, ako sa toho obžalovaný domáhal.

Prvostupňový súd sa podrobne zaoberal otázkou zákonnosti uznesenia o začatí trestného stíhania a odvodene od toho aj vznesenia obvinenia v predmetnej veci a uviedol, že sa nemôže zaoberať zákonnosťou úkonov postupov a rozhodnutí tvoriacich podklad procesných rozhodnutí a uznesenie o začatí trestného stíhania je uznesením procesnej povahy.

Podstata problému spočíva nie v tom, že by mal prvostupňový súd z formálneho hľadiska preskúmavať uznesenie o začatí trestného stíhania alebo vznesení obvinenia a podľa výsledku o nich rozhodovať a už vonkoncom nie tak, ako sa domáhal obžalovaný, že by pre zistené chyby v trestnom konaní malo byť trestné stíhanie zastavané. Nepochybné však práve na základe ustanovenia § 2 ods. 12 Tr. por. sa súd nielen mohol, ale aj mal zaoberať otázkou, ktoré úkony a v rámci nich zadokumentované dôkazy vykonané ešte pred začatím trestného stíhania boli v neskoršie začatom trestnom stíhaní použiteľné ako zákonný dôkaz. V rámci hlavného pojednávania tieto hodnotiace úsudky sa musia prejaviť v tom, prečo je niektorý dôkaz nepoužiteľný, resp. aj skupina dôkazov, pretože dôkaz získaný v rozpore so zákonom prenáša svoju nezákonnosť a procesnú nepoužiteľnosť aj na ďalší dôkaz, ktorý vychádza z obsahu nezákonne získaného dôkazu.

Táto otázka použiteľnosti dôkazov vo vzťahu k tej časti obvinenia a obžaloby, podľa ktorej mal obžalovaný prijať úplatok dňa 28. augusta 2002 už bola vyriešená a uvedená

čiastočne v predchádzajúcom prvostupňovom rozhodnutí, pokiaľ išlo o otázku zvukového záznamu a podrobnejšie v predchádzajúcom uznesení najvyššieho súdu aj k ďalším dôkazom na to nadväzujúcim.

Z dokazovania nevyplýva presný čas začatia trestného stíhania, ani nie tak, ako uvádza v druhom rozhodnutí prvostupňový súd. Vzhľadom na to, čo bolo i v predchádzajúcom rozhodnutí najvyššieho súdu uvedené vo vzťahu k dôkazom smerujúcim k preukázaniu toho, či obžalovaný prevezme úplatok, že neboli súladné so zákonom, a teda pri preukazovaní uvedenej skutkovej okolnosti, sa mal z toho vyvodit' dôsledok, ako keby neexistovali, bolo povinnosťou prvostupňového súdu, v intenciách predchádzajúceho zrušujúceho uznesenia najvyššieho súdu, zaoberať sa práve tou časťou skutku obžaloby, podľa ktorej mal obžalovaný JUDr. I. Š. žiadať Doc. JUDr. J. K., CSc. o poskytnutie úplatku v súvislosti so zlepšením vyhliadok jeho syna A. K. v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava V, v ktorom bol predsedom senátu JUDr. I. Š.

Z tohto pohľadu, ktorý napokon sám naznačuje v napadnutom rozsudku, sa mal prvostupňový súd zaoberať otázkou, či aj vo vzťahu k tomu oznámenému trestnému činu, teda tomu, že Doc. JUDr. J. K., CSc. bol v dobe od 21. augusta a pred 28. augustom 2002 požiadaný JUDr. I. Š. o poskytnutie úplatku, boli ešte pred začatím trestného stíhania vykonané nejaké také úkony a z nich vyplývajúce dôkazy, ktoré by sa neskôr po začatí trestného stíhania a v súdnom konaní mali použiť ako dôkaz, ktoré by však neboli súladné so zákonom. Ak také neboli, a prvostupňový súd ich ani nenaznačuje, potom dôsledne sa bolo treba zaoberať tými dôkazmi, ktoré boli vykonané na hlavnom pojednávaní vo vzťahu k uvedenej časti skutkového deja.

K ďalšej časti skutku týkajúcej sa prevzatia úplatku treba uviesť, že v tom smere už aj prokurátor fakticky modifikoval svoj obžalobný návrh, keď v záverečnej reči na Špecializovanom trestnom súde dňa 6. septembra 2011 žiadal vypustiť túto časť skutkovej vety a navrhol uznať obžalovaného za vinného iba v tej časti skutkovej vety, podľa ktorej obžalovaný žiadal úplatok.

Je evidentné, že v zmysle § 158 ods. 1 a § 160 ods. 1 Tr. por. (zák. č. 141/1961 Zb. v jeho znení účinnom v čase, keď sa mal žalovaný skutok stať) mohol vyšetrovateľ uznesenie o začatí trestného stíhania o skutku, o ktorom urobil oznámenie Doc. JUDr. J. K., CSc. dňa 28. augusta 2002, v časti týkajúcej sa žiadania úplatku sudcom Okresného súdu Bratislava V, v dňoch predchádzajúcich 28. augustu 2002, urobiť aj len na základe trestného oznámenia a zápisnice o podanom vysvetlení, ktoré podal Doc. JUDr. J. K., CSc. dňa 28. augusta 2002 v čase od 11.40 hod. do 12.15 hod., čo sa aj konštatuje v uznesení o začatí trestného stíhania, na základe akého úkonu to bolo urobené. Preto bolo úlohou prvostupňového súdu zaoberať sa otázkou, či aj vo vzťahu k tejto časti skutku, ktorý bol potom predmetom obžaloby, boli pred začatím trestného stíhania vykonané také úkony a dôkazy, ktoré by sa mali neskôr použiť v začatom trestnom stíhaní a v konaní pred súdom, ale použiteľné by pre ich nezákonnosť neboli a z toho mal vyvodiť patričné dôsledky, to znamená pri hodnotení dôkazov na ne neprihliadať a podľa výsledkov dokazovania rozhodnúť.

Zatiaľ možno uzavrieť, že tie dôkazy, na ktoré prvostupňový súd nemal prihliadať, sa týkajú tých skutkových okolností, ktoré tvorili základ právnej vety obžaloby spočívajúcej v tom, že obžalovaný v súvislosti s obstarávaním veci všeobecného záujmu prijal úplatok, čo v skutkovej vete obžaloby je vyjadrené tým, že dňa 28. augusta 2002 o 13.30 hod. Doc. JUDr. J. K., CSc. podľa požiadavky obvineného odovzdal mu požadovanú sumu 70.000,- Sk (2323,57 Eur) v kancelárii č. 313 budovy Okresného súdu Bratislava V. V tejto časti, ako už bolo uvedené, prokurátor v podstate modifikoval svoj obžalobný návrh.

Čo sa však týka predchádzajúcej časti žalovaného skutku, že obžalovaný mal žiadať úplatok, je rozhodnutie prvostupňového súdu o oslobodení obžalovaného spod obžaloby, spočívajúce v tom, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný, nepresvedčivé a chybné preto, že sa prvostupňový súd náležite nevyrovnal so všetkými relevantnými dôkazmi, ani ich všetky nevyhodnotil tak, ako predpokladá ustanovenie § 2 ods. 12 Tr. por. a z jeho odôvodnenia nevyplýva, že by ho urobil po starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu.

Špecializovaný trestný súd v podstate iba zhrnul výpovede svedkov z jednotlivých dní, kedy boli vypočutí v priebehu konania a uviedol obsah toho ktorého dôkazu, čo ktorý svedok

kedy vypovedal, ale urobil tak bez toho, aby náležite vyhodnotil, čo z ktorého dôkazu možno v nadväznosti na iné dôkazy a zistené okolnosti prípadu vyvodit'.

Predovšetkým prvostupňový súd neprebral a neurobil súhrn, ktoré dôkazy vykonané vo veci sú použiteľné k časti skutku o žiadaní úplatku obžalovaným. Nepostačuje iba uvedenie obsahu dôkazu bez toho, aby súd i jednotlivito vyhodnotil, čo relevantné ku skutku, resp. k iným dôkazom týkajúcim sa naznačenej časti skutku, z dôkazu vyvodzuje. Neuviedol, či ten ktorý dôkaz považuje za taký, ktorý podporuje priamy usvedčujúci dôkaz, výpoveď svedka Doc. JUDr. J. K., CSc. alebo naopak za dôkaz podporujúci obhajobu obžalovaného, ak ho možno považovať za vierohodný.

K obsahu obhajobných tvrdení a námietok obžalovaného prvostupňový súd nezaujal stanovisko, či ich považuje za vierohodné a presvedčivé a nevyhodnotil, či z nich skutočne vyplýva taký záver, aký im prisudzuje obžalovaný.

Je potrebné zdôrazniť, že nezodpovedá obsahu spisového materiálu a vykonaným dôkazom konštatovanie prvostupňového súdu (str. 53 odôvodnenia napadnutého rozsudku), že proti sebe stoja len dva priame dôkazy a to tvrdenie svedka Doc. JUDr. J. K., CSc. proti tvrdeniu obžalovaného JUDr. I. Š. a že žiadne, ani nepriame, dôkazy o tom, že by obžalovaný od menovaného svedka žiadal úplatok produkované neboli.

V uvedenom smere ostala absolútne nevyhodnotená výpoveď svedkyne JUDr. Z. K.. Rovnako náležite nevyhodnotená ostala aj výpoveď svedka JUDr. D. J., nie však tá z prípravného konania, ktorú uvádza prokurátor v odvolaní, ale jeho výpoveď učená pod prísahou na hlavnom pojednávaní 6. októbra 2008. Podobne i výpoveď svedkyne JUDr. K. R. a v nadväznosti na ňu výpoveď svedkyne JUDr. J. T. Náležite nebol vyhodnotený ani obsah listinného dôkazu na č. l. 153a trestného spisu, ktorý v súlade so znaleckými posudkami považuje súd za doklad vyhotovený obžalovaným, predovšetkým čo z tohto dôkazu možno vyvodit' v nadväznosti na zistený kontakt obžalovaného so svedkom Doc. JUDr. J. K., CSc. a vyhodnotení, kto bol iniciátorom tohto stretnutia, čo ale nebolo prvostupňovým súdom náležite urobené.

Hoci prvostupňový súd vykonal podrobné dokazovanie k naznačenej významnej skutkovej otázke, na ktorej strane bola prvotná iniciatíva vyúsťujúca do vzájomného stretnutia obžalovaného a svedka Doc. JUDr. J. K., CSc., neodrazilo sa to v syntetizujúcej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku.

Prvostupňový súd opomenul vyhodnotiť, že prvou osobou, s ktorou sa mal obžalovaný kontaktovať v predmetnej záležitosti, bola svedkyňa JUDr. Z. K.. Táto svedkyňa popisovala okolnosti prípadu vzťahujúce sa práve na tú časť skutku, podľa ktorej malo dôjsť k žiadaniu úplatku a ako sa celá záležitosť vyvíjala.

Možno sa stotožniť s tým, že výpoveď svedkyne JUDr. Z. K. z prípravného konania zo 4. septembra 2002 je nepoužiteľná z dôvodov uvádzaných prvostupňovým súdom, že po vznesení obvinenia JUDr. I. Š. bola svedkyňa vypočutá bez prítomnosti obhajcu. Táto jej výpoveď je však nepoužiteľná len z toho pohľadu, že zápisnicu o jej výsluchu zo 4. septembra 2002 (č. l. 227 až 235 trestného spisu) nemožno na hlavnom pojednávaní prečítať ako dôkaz. Existuje však ďalšia výpoveď menovanej svedkyne v prípravnom konaní z 11. júla 2007 (č. l. 1850 až 1854 trestného spisu) urobená za prítomnosti obhajcu obžalovaného, pri ktorej nemožno konštatovať, že by sa v celom rozsahu svedkyňa iba odvolávala na predchádzajúcu výpoveď zo 4. septembra 2002 pre uplynutie dlhšieho času a nemožnosť pamätať si podrobnosti. Svedkyňa rozhodne uviedla čo si isto pamätá a vypovedala pritom o podstatnej okolnosti prípadu, kto bol iniciátorom jej stretnutia s obžalovaným na Okresnom súde Bratislava V a k čomu to vyúsťovalo.

Čo je však podstatné, na hlavnom pojednávaní bola táto svedkyňa vypočutá pod prísahou. Svedkyňa vypovedala, že obžalovaný JUDr. I. Š. jej naznačoval, ako by sa ich synovi dalo pomôcť, ale že bez úplatku sa to nedá a výslovne uviedla, že obžalovaný určite jej naznačil, že by bolo vhodné niečo dať prostredníctvom neho viacerým zúčastneným na konaní a nepriamo jej povedal, že keď dajú peniaze, lepšie sa rozhodne v prospech ich syna. Obžalovaný jej dal ústnu inštrukciu, aby jej manžel prišiel za ním čo najskôr s potvrdením o predaji motorového vozidla, ktoré predtým mali vo vlastníctve, aby ich syn nebol spájaný s ďalším trestným činom, pri ktorom malo byť toto vozidlo použité. Preto aj manžela za obžalovaným poslala. Svedkyňa vypovedala

aj o ďalších významných okolnostiach prípadu a prvostupňový súd to bude musieť podrobne prebrať a vyhodnotiť.

Obžalovaný sa na túto výpoveď menovanej svedkyne urobenej pod prisahou na hlavnom pojednávaní vyjadril tak, že jej výpoveď už zo 4. septembra 2002 bola zmanipulovaná policajnými orgánmi, a preto aj všetky jej ďalšie výpovede sú rovnaké.

Prvostupňový súd sa vôbec nezaoberal vyjadreniami obžalovaného k obsahu tejto výpovede svedkyne JUDr. Z. K. na hlavnom pojednávaní. Ak obžalovaný na hlavnom pojednávaní uvádzal, že výpoveď tejto svedkyne mala byť zmanipulovaná, mal sa prvostupňový súd vyrovnáť s týmto tvrdením obžalovaného, či je vierohodné a ako mala byť jej výpoveď v priebehu celého konania zmanipulovaná, keď oproti výpovedi zo 4. septembra 2002 ju vypočúval 11. júla 2007 iný vyšetrovateľ a na hlavnom pojednávaní 3. septembra 2008 bola vypočutá pod prisahou a jej výsluch vykonával, okrem prokurátora a samosudcu, aj obžalovaný JUDr. I. Š. a jeho obhajca.

Nevyhodnotená, a len v polohe jej konštatovania, ostala aj výpoveď svedka JUDr. D. J. urobená pod prisahou na hlavnom pojednávaní 6. októbra 2008, ako nepriamy dôkaz vo vzťahu k tomu, čo mu o stretnutí s obžalovaným JUDr. I. Š. uviedol svedok Doc. JUDr. J. K., CSc.

Samosudca prvostupňového súdu nedostatočne vyhodnotil aj tú časť výpovede svedkyne JUDr. K. R., že určite neprivedla svedka Doc. JUDr. J. K., CSc. za obžalovaným JUDr. I. Š. dňa 26. augusta 2002. Jej výpoveď v tomto smere je rozhodná a k stretnutiu malo dôjsť skôr. Súd sa mal zaoberať tým, či výpoveď svedkyne JUDr. J. T. to vylučuje. Keďže samosudca neuveril tvrdeniu obžalovaného, že sa stretol so svedkom Doc. JUDr. J. K., CSc. dňa 26. augusta 2002, v ktorý deň ho podľa obžalovaného mala priviesť za ním svedkyňa JUDr. K. R., potom mal súd zaujať aj postoj k obhajobnému tvrdeniu obžalovaného, že z tohto dňa mal nahratý rozhovor s menovaným svedkom. Mal sa tak vyrovnáť s otázkou vierohodnosti obhajobných tvrdení obžalovaného, najmä pokiaľ podľa obžalovaného to bolo jeho jediné stretnutie s menovaným svedkom pred 28. augustom 2002, mal ho posielat' preč, ale vzápätí

po zistení vzájomnej známosti tohto svedka s bratom obžalovaného išiel s ním do inej miestnosti, kde si rozhovor s ním mal nahrať, no o tejto okolnosti nehovoril nič dlhú dobu od začiatku trestného stíhania.

Bude preto úlohou prvostupňového súdu v novom konaní vyrovnat' sa so všetkými použiteľnými dôkazmi tak, ako to predpokladá ustanovenie § 2 ods. 12 Tr. por. a po vyhodnotení každého dôkazu jednotlivo i v súhrne s ostatnými, po starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu ustáliť, či sa skutok v rozsahu, ako na obžalobnom návrhu zotrval prokurátor, stal alebo nie, či je trestným činom a podľa toho potom vo veci rozhodnúť.

Treba poznamenať, že trestný čin prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods. 1 Tr. zák., účinného v čase keď sa mal žalovaný skutok stať, v jeho základnom znaku žiadania úplatku je naplnený už tým, ak bol daný podnet na poskytnutie úplatku a nemusí ísť o výslovnú žiadosť, no postačuje aj len prejav, z ktorého by bolo nepochybné, že taká osoba na strane žiadateľa navádza situáciu, aby bol úplatok poskytnutý.

Vzhľadom na uvedené rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, ako sa uvádza vo výroku tohto rozhodnutia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté jednomyseľne.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 8. marca 2012

JUDr. Milan K a r a b í n, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Gabriela Véghová